

ITMS kód Projektu: 26140230002
ITMS kód Projektu: 26120130002

mpc

METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Prioritná os:	Prioritná os 2 – Ďalšie vzdelávanie ako nástroj rozvoja IŽ Prioritná os 4 – Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť BSK
Opatrenie:	2.1 Podpora ďalšieho vzdelávania 4.2 Zvyšovanie konkurencieschopnosti Bratislavského kraja prostredníctvom rozvoja terciárneho a ďalšieho vzdelávania
Prijímateľ:	Metodicko-pedagogické centrum
Názov projektu:	Profesijný a kariérový rast pedagogických zamestnancov
Kód ITMS projektu:	26140230002, 26120130002
Aktivita:	2.2 Tvorba a akreditácia programov kontinuálneho vzdelávania PZ a OZ

Program kontinuálneho vzdelávania

Príprava učiteľa na realizáciu maturitnej skúšky zo slovenského jazyka a literatúry

---

podpis štatutárneho zástupcu

Príprava učiteľa na realizáciu maturitnej skúšky zo slovenského jazyka a literatúry

Zdôvodnenie vzdelávacieho programu:

Uvedený program vznikol na základe:

- *Správy o kontrole realizácie ústnej formy internej časti maturitnej skúšky na gymnáziu a v strednej odbornej škole v školskom roku 2008/2009 v SR,*
- *Správy o stave a úrovni vyučovania a učenia sa vo vybraných predmetoch v strednej odbornej škole v školskom roku 2008/2009 v SR,*
- *Správy o stave a úrovni vyučovania a učenia sa vo vybraných predmetoch na gymnáziu v školskom roku 2008/2009 v SR,* vypracovanými Štátnou školskou inšpekciou,
- *záverečnej správy Vyhodnotenie externej časti a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky* vypracovanej Národným ústavom certifikovaných meraní,
- záujmu učiteľov o vzdelávanie s uvedenou problematikou (dlhoročný, opakovaný záujem o vzdelávania organizované MPC).

Premena slovenského školstva sa odráža aj v zmenách maturitnej skúšky po formálnej, ale i obsahovej stránke aj v predmete slovenský jazyk a literatúra. Celý vyučovací proces má učiteľ riadiť od 1. ročníka so zreteľom na fakt, že maturitná skúška zo slovenského jazyka a literatúry predstavuje u žiaka na dostatočnej úrovni zvládnutie všetkých kľúčových kompetencií s previazaním na štandardy a cieľové požiadavky predmetu. Na maturitnej skúške má žiak preukázať komplexnosť ovládania spisovného jazyka, mieru tvorivosti v písomnom prejave, celkovú vzdelanosť a kultúrnosť, nielen vedomosti, ale najmä dokazovanie vlastných tvrdení v miere vychádzajúcej z cieľových požiadaviek atď.

Z uvedených správ sme zistili, že spôsob a priebeh vyučovania hodín slovenského jazyka a literatúry so zreteľom na maturitnú skúšku vykazuje isté nedostatky. Napr. učitelia v strednej odbornej škole v menšej miere zisťujú splnenie stanovených cieľov v závere hodiny, základné poznatky sprístupňujú predovšetkým uplatňovaním klasických metód výkladu a riadeného rozhovoru, iné učebné pomôcky (okrem učebníc) a didaktickú techniku využívajú výnimočne. V malej miere vedú žiakov k tvorivosti, menej uplatňujú hodnotenie klasifikáciou, nepodporujú vzájomnú komunikáciu, ich komunikačné kompetencie učitelia rozvíjajú nie vždy cieľavedome, malý priestor poskytujú žiakom na rozvíjanie hodnotiacich a sebahodnotiacich zručností. K aktívnemu súvislému prejavu ich povzbudzujú najmä pri prezentácii osvojených poznatkov, menej pozornosti venujú rozvoju rečových zručností pri čítaní s porozumením, absentuje podnecovanie k súvislému vyjadrovaniu názorov a skúseností, málo príležitostí im vytvárajú na preukázanie hodnotových postojov. Poznávacie a učebné spôsobilosti rozvíjajú učitelia úlohami zameranými hlavne na porozumenie a aplikáciu, málo im pripravujú a zadávajú úlohy tvorivé, ojedinelé úlohy, ktoré si vyžadujú prácu s rôznymi zdrojmi informácií. Žiaci výnimočne vedia správne odpovedať aj na jednoduché otázky zamerané na porozumenie, zriedka sú schopní spracovať a dokončiť zadania samostatne. Na gymnáziu nižší stupeň kreativity preukazujú žiaci pri riešení problémových úloh, taktiež sa veľmi zriedka uplatňuje hodnotenie klasifikáciou.

Od učiteľov sa vyžaduje vyššia frekvencia aktivizujúcich činností, ktoré by stimulovali žiakov k napredovaniu v učení a eliminovanie encyklopedického sprístupňovania vedomostí, upevňovanie návykov jazykovo správneho a plynulého ústneho vyjadrovania žiakov, systematická korekcia chýb, rozvíjanie učebných kompetencií žiakov samostatným získavaním a spracovaním poznatkov z rôznych zdrojov. Zvýšenú pozornosť je potrebné venovať využívaniu pomôcok pri sprístupňovaní učiva, jasnej a zrozumiteľnej formulácii cieľov vyučovania.

Dosiahnutá priemerná úspešnosť testu externej časti MS bola 62,9 %. Najnižšia dosiahnutá úspešnosť bola 14,1 %. Najvyššiu 100 % úspešnosť dosiahol jeden žiak. V EČ MS zo slovenského jazyka a literatúry neuspelo celkom 1 404 žiakov, čo predstavuje 2,4 %. Z toho neúspešných žiakov gymnázia bolo 36. Z hodnotenia PFIČ vyplýva že v pravopise žiaci dosahujú veľmi slabé výsledky, žiaci ho neovládajú, hodnotenie pravopisu nerozlišuje dobrých žiakov od slabých, rezervy majú všetci.

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

Učители z praxe prejavovali každoročne záujem o vzdelávanie so zameraním na problematiku prípravy žiakov na maturitnú skúšku či celkovo o vzdelávanie týkajúce sa tejto oblasti.

Národný ústav certifikovaných meraní stanovil požiadavky na výkon predsedu školskej maturitnej komisie (ŠMK) a predsedu predmetovej maturitnej komisie (PMK), avšak učители, ktorí z výnimočných dôvodov nemohli získať potrebné osvedčenia a sú navrhnutí na vykonávanie funkcie predsedu ŠMK alebo PMK, musia byť preukázateľne vyškolení riaditeľom príslušnej strednej školy k platnej legislatíve vzťahujúcej sa k maturitnej skúške a zároveň si musia preštudovať Pokyny pre predsedov ŠMK a PMK vydané Národným ústavom certifikovaných meraní vzdelávania. Uvedené vzdelávanie neobsahuje napríklad opravu a hodnotenie PFIČ a je zamerané najmä na legislatívu a dokumenty.

Druh vzdelávacieho programu:

aktualizačné

Forma vzdelávacieho programu:

kombinovaná

Ciele vzdelávacieho programu: hlavným cieľom je rozvoj profesijných kompetencií v oblasti riadenia edukačného procesu vychádzajúcich z profesionálnych štandardov.

Špecifické ciele vzdelávacieho programu:

- poznať legislatívu a pedagogické dokumenty týkajúce sa MS zo SJL a predmetu SJL
- poznať legislatívu a pedagogické dokumenty týkajúce sa hodnotenia a klasifikácie MS zo SJL, predmetu SJL
- vedieť naplánovať výchovno-vzdelávací proces v súlade s termínmi a požiadavkami maturitnej skúšky
- formulovať jasné ciele vyučovania odrážajúce cieľové požiadavky MS
- vedieť k cieľom a obsahu učiva v súlade s cieľovými požiadavkami na vedomosti a zručnosti maturantov zo slovenského jazyka a literatúry navrhnúť učebné činnosti, úlohy pre žiakov a kritériá úspešnosti činností a úloh
- poznať metódy a formy podporujúce aktívne učenia sa žiakov
- vedieť vybrať adekvátne formy a metódy na realizáciu učebných činností žiakov
- využívať vybrané metódy a formy vo vyučovacom procese
- poznať spôsoby hodnotenia žiaka
- vedieť stanoviť kritériá hodnotenia úspešnosti žiaka s aspektom na hodnotenie MS
- vedieť využívať výsledky hodnotenia žiakov a hodnotenia vyučovania pre ďalšie plánovanie výchovno-vzdelávacieho procesu
- vedieť analyzovať a hodnotiť práce žiakov PFIČ v súlade s platnými kritériami hodnotenia

Obsah vzdelávacieho programu:

Obsahom vzdelávania sú tri okruhy/moduly, ktoré tvoria učebnú osnovu:

Modul 1: Realizácia externej časti (EČ) maturitnej skúšky (MS) zo slovenského jazyka a literatúry (SJL) v kontexte s platnou legislatívou a pedagogickými dokumentmi (12 hodín z toho 4 dištančne)

Modul 2: Realizácia internej časti (IČ) maturitnej skúšky zo slovenského jazyka a literatúry v kontexte s platnou legislatívou a pedagogickými dokumentmi (34 hodín z toho 10 dištančne)

Modul 3: Klasifikácia a hodnotenie MS zo slovenského jazyka a literatúry (14 hodín z toho 6 dištančne)

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

Časovo-tematický plán vzdelávacieho programu

Modul1: Realizácia externej časti (EČ) maturitnej skúšky (MS) zo slovenského jazyka a literatúry (SJL) v kontexte s platnou legislatívou a pedagogickými dokumentmi

Téma	Forma	Časový rozsah
Legislatíva a pedagogické dokumenty	prezenčná	1
	dištančná	2
Organizácia EČ maturitnej	prezenčná	1
Vyučovacie formy a metódy k príprave žiaka na EČ MS zo SJL	prezenčná	6
	dištančná	2

Modul 2: Realizácia internej časti (IČ) maturitnej skúšky zo slovenského jazyka a literatúry v kontexte s platnou legislatívou a pedagogickými dokumentmi

Téma	Forma	Časový rozsah
Legislatíva a pedagogické dokumenty	prezenčná	11
	dištančná	5
Príprava a organizácia IČ maturitnej skúšky	prezenčná	1
Vyučovacie formy, metódy a stratégie k príprave žiaka na IČ MS zo SJL	prezenčná	12
	dištančná	5

Modul 3: Klasifikácia a hodnotenie MS zo slovenského jazyka a literatúry

Téma	Forma	Časový rozsah
Legislatíva a pedagogické dokumenty týkajúce klasifikácie a hodnotenia maturitnej skúšky zo slovenského jazyka a literatúry	prezenčná	1
	dištančná	1
Hodnotenie EČ (krátke odpovede), slohových prác (PFIČ), ústnych odpovedí	prezenčná	4
	dištančná	4
Hodnotenie v predmete SJL v kontexte s MS	prezenčná	3
	dištančná	1

SPOLU	40/20
-------	-------

Rozsah vzdelávacieho programu:

60 hodín (40 hodín prezenčne, 20 dištančne) Trvanie vzdelávania: 10 mesiacov

Cieľová skupina vzdelávacieho programu:

Kategória: učiteľ.

Podkategória: učiteľ pre nižšie stredné odborné vzdelávanie, stredné odborné vzdelávanie, úplné stredné všeobecné vzdelávanie, úplné stredné odborné vzdelávanie a učiteľ pre vyššie odborné vzdelávanie (učiteľ strednej školy), s aprobáciou predmetu slovenský jazyk a literatúra

Kariérový stupeň: bez obmedzenia

Podmienky pre zaradenie uchádzačov:

Poskytovateľ prijíma pedagogických zamestnancov na kontinuálne vzdelávanie alebo vykonanie skúšky na overenie profesijných kompetencií podľa § 35 ods. 6 zákona 317/2009 Z.z. na základe písomnej prihlášky. Riaditeľ školy na prihláške potvrdí zaradenie pedagogického zamestnanca do kategórie alebo podkategórie; riaditeľovi školy alebo školského zariadenia potvrdí prihlášku zriaďovateľ. Prihláška bude včas dostupná v elektronickej podobe a v tlačenej podobe doručená aj na pracovisko uchádzača o kontinuálne vzdelávanie.

Spôsob prihlasovania:

- a) písomná prihláška potvrdená riaditeľom školy, ktorá obsahuje:
- b) súhlas dotknutej osoby
- c) preukázania príslušnosti k cieľovej skupine
- d) ak pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec nie je v pracovnom pomere alebo riaditeľ školy nepotvrdí prihlášku, predkladá uchádzač spolu s prihláškou dokumenty, ktoré umožnia overenie príslušnosti k cieľovej skupine. Oprávnenosť zaradenia posúdi poskytovateľ vzdelávania.

Spôsob ukončovania a požiadavky na ukončovanie:

Absolvovanie min. 80% prezenčnej formy, doloženej podpisom na prezenčnej listine, vypracované všetky zadania dištančnej formy vzdelávania, prezentovať mieru nadobudnutých kompetencií s obsahom programu pred účastníkmi vzdelávania a lektorom.

V prípade, že pedagogický zamestnanec zvolí formu overenia profesijných kompetencií nadobudnutých výkonom pedagogickej činnosti alebo sebavzdelávaním (podľa § 35 ods. 6 zákona č. 317/2009 Z.z. a bude chcieť vzdelávanie ukončiť, stanovujú sa mu tieto požiadavky na ukončenie vzdelávania:

- a) odovzdá vypracované všetky zadania dištančnej formy vzdelávania,
- b) odprezentuje mieru nadobudnutých kompetencií z obsahu programu pred trojčlennou komisiou.

Personálne zabezpečenie a garant vzdelávacieho programu:

Lektori: učители pre kontinuálne vzdelávanie s aprobáciou SJL, učiteľ pre úplné stredné všeobecné vzdelávanie, učiteľ pre úplné stredné odborné vzdelávanie úplné stredné všeobecné vzdelávanie s aprobáciou predmetu slovenský jazyk a literatúra spĺňajúci predpoklady na učiteľa kontinuálneho vzdelávania.

Garant: Mgr. Dagmar Čtvrtníčková, učiteľ pre kontinuálne vzdelávanie s II. atestáciou a príslušnou aprobáciou.

Finančné, materiálne, technické a informačné zabezpečenie vzdelávacieho programu:

Financovanie vzdelávacieho programu:

Náklady spojené so vzdelávaním budú financované z národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov. Cestovné náklady účastníka vzdelávania hradí vysielajúca organizácia, resp. účastník sám. Účastníkom vzdelávania bude poskytnutý študijný materiál so zoznamom odporúčanej literatúry (učebný zdroj).

Materiálne zabezpečenie:

- prezentačné vybavenie (tabuľa, flipchartový papier, fixky...)
- učebné zdroje (študijné texty, texty pre vypracovanie úloh...)

Technické a informačné zabezpečenie:

notebook s pripojením na internet, dataprojektor pre lektora...

Počet kreditov: 14

60 hodín aktualizačného kontinuálneho vzdelávania – 12 kreditov, ukončenie záverečnou prezentáciou pred účastníkmi vzdelávania a lektorom, ukončenie vzdelávania 2 kredity. Spolu 14 kreditov.